

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtöken és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félvre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. Egyes szám ára 10 fillér.
Közsegek, tanítók, iparosok és egyesületek, melyek egyenként, ha előfizetnek, 8 koronáért kapják a lapot.

Felolós szerkesztő: Dobay János.
Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.
Kiadóhivatal K.-Vásárhelyt az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetések s előfizetési pénzek küldendők.

Az életelixir.

Az a meg lehetős brüsek átmenet, melyet Magyarország megtett, míg osztrák gyarmati állapotából egy európai nagyhatalom szabad, egyenjogu államtársa lett, tudvalevőleg súlyos következményekkel járt állami életünk minden terén. A nemzetnek a kultura lassu fejlődését óriási lépésekkel s ép ily óriási erőfeszítéssel kellett rövid idő alatt pótolni. A „noblesse oblige“, mely a nagyhatalmi állás járuléka volt, hirtelen s majdnem meggyőzhetlen módon fokozta az állam költségeit s ekkor eljutottunk ahhoz a komoly pillanathoz, mikor az állam „Tartozik“ és „Követel“ rovatait már csak a legvégső önmegtagadással lehet egyensúlyban tartani. Kedvünk ezáltal nem lesz rózsásabb, ha meggondoljuk, hogy becsületes teljesítő-képességünk nagy áldozatait államadósságok, katonai kiadások és improduktív közigazgatási költségek fogyasztják el és hogy emellett tulajdonképeni kulturánkat, legszentebb investícióinkat, figyelemre alig méltatott Hamupipőke gyanánt, csak hogy épen egészen el nem hanyagoljuk. Már maga ez a körülmény komoly gondolkodásra hangolhatná a nemzetet és a társadalmat, valjon gazdasági életünk mostani agrár jellege a folyton fokozódó követelményeket kielégítheti-e s honnan vesszük majd a hadügyi reform, a hadi bajóraj szaporítás és az új közigazgatás költségeit. A mezőgazdaság egyedül, ha még oly intenzív módon üzik is és ha konjunktúrái a legjobbak lennének is, mai viszonyaink közt nem elég arra, hogy a kulturállamok fizetőképességét maradjassunk. Okvetlen rajta kell tehát lennünk, hogy nemzeti tőkénk eddig elhanyagolt részét gyümölcsöztessük az egyedülit, melynek termékeny ugarföldje a jövőendő biztató perspektíváját nyújtja: ez pedig a munka. Torkig vagyunk már az extra Hungariam örökös frázisaival, a legenda a magyar Kanaánról, mely a saját zsirjában megfullad, keserű szatírának tetszik nekünk és egy óriásilag felszaporodó szellemü propetáriátus rágódik veszedelmes rákhoz hasonlóan az ország életnedvein. A munka az az életelixir, mely gyógyulást szerezhet számunkra. Ipar és kereskedelem azok az eszközök, melyek véghez vihetik a horoikus kurát.

Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter tüzes lelkesedéssel vezeti s tántorithatlan kitartással intézi az állami akciót e programm keresztülvitelében; a tudós, tapasztalt orvos ő, aki tökéletesen megfelel feladatának és a páciensnek a helyes diétát rendeli. Ámde a páciens

nagyon apatikus; meggyógyulni akar, de a diétához nehezen tud alkalmazkodni.

A beteg nemzet első feladata az, hogy önfentartási ösztöne éberem tartassék, vagyis nem képletesen szólva: a gazdasági chauvinizmust félelem nélkül, feltétlen következetességgel érvényesíteni kell. És e tekintetben az állam csak keveset tehet; a társadalom áll, hogy a fiatal magyar ipart támogassa, elősegítse, fejlesztéséhez hozzájáruljon. E köteleességteljesítés csekély jelét foglalja magában az országos iparegyesület határozata, mely általános akciót indít a hazai ipar érdekében. Ez a mozgalom csak akkor lehet áldásossá, ha az ipartermékek minden egyes fogyasztója tudatára ébred hazafiúi köteleességének, vagy jobban mondva: önmaga iránti köteleességének, ha a közvélemény ke lő belátáshoz jut és a nemzeti energia parányai minden egyes individuumban felserkentik a lelkiismeretet. A társadalomnak nincs sok ideje az elhatározásra, haladéktalanul munkához kell fognia, mert minden késedelem csak nehezebbé teszi a gyógyulást.

K.-Vásárhely város jövője.

K.-Vásárhely, 1900. jan. 30-án.

A Székelyföld egyik legmunkásabb, a megpróbáltatások között leghűbb és hazafiasabb városa, a pangó ipari és gazdasági viszonyok miatt olyan helyzetbe jutott, hogy ma-holnap nem képes városi jellegét megőrizni s a haladás útján megállni. Hogy eddig is exisztálhatott, azt csak vasszorgalmának s a Romániával folytatott kereskedésének köszönhette.

Most már vége mindennek, 5000 lélek, 1127 kat. hold területen kinlódik. Se iparára, se gazdaságára nem támaszkodhatik. Elkezdve az elsőtől az utolsóig, a takarékok támogatásával tengődnék. Sajnos, de igaz, hogy kevés van már, kit vagy a maga, vagy másért vállalt kezessége kötve nem tart. Ilyen körülmények között áldozni, állami és más közterheket viselni képtelen.

Hogy egy bekövetkező nyomornak elejét vegyék, városunk jobbjai zászlót bontottak arra, hogy a várossal közvetlen szomszédságban lévő, s kézdivásárhelyiek által birt külbirtokokat K.-Vásárhely határához csatolhassák, ez által legalább a gazdálkodási ágat megkönnyítve, a megélhetést jobban biztosítsák.

Sajnos, hogy ez az ügy a törvény világos szabai daczára 2 év óta vajudik. A szomszéd Altorja község, habár kitagadta a Vásárhelyieket minden közvagyonból, erdőből regáleból stb., közterheit pedig még is viselteti velük, mint hasznos rabszolgájától, nem akar könnyen megválni.

De azt hisszük, hogy elérkezett a megváltás órája és felsőbb hatóságaink nem nézik ol tovább, hogy egy jóra való nép önhibáján kívül megsemmisüljön; nem nézik el, hogy az a város, mely vidékének éltetője, fentartója volt, ily jogtalan erőszakoskodása folytán tönkre jusson.

Altorja határából csak azon részt kívánjuk ki-

szakíttatni, melynek terhe habár mind mi viseltük befektetett tőkénk kamatain kívül még hosszú időn át a legeltetési jogot is a törzsbirtokosoknak kellett áldozatul hoznunk.

Szűgyenletes állapot ez, hogy saját testvér fajával szemben a vastag önzésnek ily szemlátomást tért enged s még védni is meri.

E székely város évszázadokon át kis iparából tengelte magát, nem sirt, nem panaszkodott, hanem imádkozott és dolgozott. Most, midőn reá van szorulva, most sem alamizsnát kér, hanem sajátját. Nem kutatjuk a módokat, eszközöket, melylyel eddig ellenünk dolgoztak, csak egyszerűen azt jelentjük ki, hogy tovább nem tűrhetünk és érdekeinket a végletekig védjük.

Egy küldöttségünk ment megyénk közszeretében álló főispánjához. Ő nagyméltósága sokszor sóhajtott e jóra való város sorsán s tudjuk azt, hogy a fajáért oly melegen dobogó szíve az igazság serpenyőjében nem engedi, hogy falts nehezék legyen s minket élnyomva tartson. Mi bizunk benne, hogy ő nagyméltósága úgy is mint főispán, úgy is mint városunk diszpolgára elérkezettnek látja az időt, hogy vasakarát e város anyagi ügyeink belkormányzatának rendezésénél minden irányban érvényesítse.

Mi nem versenyezni akarunk a fényben, jólétben más testvér városunkkal, hanem csak élni óhajtunk. Erre jogot és reményt nyújt nekünk multunk, önzetlen törekvésünk.

Sajnosan kell látnunk, hogy ügyeink vezetésében sok a hiány, sok a kívánni való. A képviselő testület mindent megtesz a kibontakozásra, de bármerre folyamodik, a jövedelem szaporítását célzó határozatokat a felsőbb hatóságok megsemmisítik.

A közelebbi képviselő választáson érvényre emelte a nép azon közóhaját, hogy minden hivatali osztály képviselve legyen e kormányzó testületben. Fájdalommal tapasztaljuk, hogy a megválasztottak közül többen 3 év óta soha egyszer sem jöttek gyűlésbe. Ez eljárás magyarázatra szorul. Egyesült erővel kell, hogy tegyünk, ha haladni akarunk. Közelebről olyan kérdések merülnek fel, melynél kiki legjobb tehetségével kell, hogy sikra szálljon. A kibén van e város iránt igazi szeretet, a ki büszke a székely névre, most álljon elő és tegyen.

ly.

Képviselő gyűlés.

Kézdivásárhely város képviselő testülete 1900. január 31-én rendkívüli közgyűlést tartott. A rendkívül nagy tárgysorozatból a következőket említjük ki:

1. Polgármester előterjeszti, hogy Kovács Ietvén ev. ref. lelkész városi képviselő meghalt s mivel az elhunyt egyik legtevékenyebb harcosa volt közéletünknek, indítványozza, hogy a képviselő testület emlékét jegyzőkönyvileg örökítse meg s a gyászoló családnak küldjön részvétiratot. A közgyűlés ezen indítványt elfogadja s határozatra emeli.

2. Polgármester előterjeszti, hogy f. év végével a választott városi tisztviselők megbízása lejár s így szükséges lenne a törvényben előírt szervezés szabályrendeletet a jövő tisztviselő választásra megkésztetni. A közgyűlés ezen szabályrendelet megkésztése végett, a városi tanács mellé egy bizottságot küld ki Kovács János, Baló László és Dr. Bánffy Zsigmond személyében és pedig azon utasítással, hogy a szab. rendeletet a tavaszi rendes közgyűlésre készítsék el s terjesszék be, hogy az a maga idejében felterjeszthető legyen felsőbb jóváhagyás végett.

3. Főjegyző előterjeszti, hogy a képviselő testület egy korábbi határozata értelmében felkérte volt Benke Gyula ur, városunk országgyűlési képviselője, hogy a kereskedelmi minisztériumnál kérést intézni sziveskedjék az iránt, hogy a kövezet vám behozatala esetén remélhető-e a város annak jóváhagyását. Felolvastatott a képviselő urnak e tárgyban kelt leirata. Az abban foglaltak alapján a képviselő kimondja, hogy a kövezet váma az elmunkálatok s a mérnöki felvétel költségvetése a jövő gyűlésre előkészítendő s beterjesztendő.

4. A közgyűlés a városi árvaszék részére vásárlandó Wertheim szekrény költségvetését 4. frt 30 krról elfogadja s felterjesztését elrendeli.

5. A tudóvész szanatórium részére a város a jelenlegi anyagi viszonyaira való tekintettel nem tehet alapítványt.

6. A kézdívásárhelyi Stephanie menedékház igazgatósága kéri, hogy a város által felajánlott 200 forintnyi évi segély címén fennálló 700 frt hátrálók kifizetését a közgyűlés rendelje el. A közgyűlés utasítja a számvizsgálókat, hogy a város által a menedékháznak eddig tett kifizetéseket s mindazon egyéb kiadásokat, melyekre a város nem kötelezte magát, állapítsa meg s utasítja a városi tanácsot, hogy ezen összeg levonásával a hátrálékot az intézetnek fizesse ki.

7. Felolvastatik a megyei közigazgatási erdészeti bizottság leirata, melyben kijelenti, hogy a város tulajdonát képező Kecskés-Zsirus erdőség véd-erdő jellegének megszüntetéséhez nem járulhat hozzá. A képviselő utasítja a városi tanácsot, hogy a köz-igazgatási bizottság ezen határozatát felebbezze meg.

8. A közgyűlés tudomásul veszi a kereskedelmi minisztérium azon határozatát, mely szerint jóváhagyja a városi képviselőnek azon intézkedését, hogy a nem vásáros napokon behozott azon tűzifás szekereket, melyeknek tulajdonosai nem tudják igazolni, hogy azokat előleges szerződés alapján hozzák be a vásárlóknak — a városba nem engedi be. Ezen leiratról a szolgabírói hivatalok útján, a vidéki közönség is értesítendő.

9. Tudomásul vétetett a nagyméltósági belügy-minisztérium leirata, melyben egy számvevői állás rendszerezése rendeltetett el. A közgyűlés elrendeli, hogy ezen leirat adassék ki a szervezési szabályrendelet megkészítésére kiküldött bizottságnak.

10. A kézdívásárhelyi jótékony nőegyesület köszönetet mond, az általa létesített polgári leányiskolának megszavazott 200 frt évi segélyért. Tudomásul vétetett.

11. Felolvastatott Vajna Lajos az állam építészeti hivatal mérnökének levele, melyben a Cseretelken felépítendő Vigadó tervrajzának és az építéssel járó egyéb munkáknak árát közli. E szerint egy előfelvétel (skiz) a tervrajz és költségvetésért — az e tekintetben fennálló sokkal magasabb mérnöki árszabályoktól eltekintve — 600 frt az építésnél a szükséges ellenőrzés végett napi díjban 20 frtot s ha szükséges más napra is maradnia, erre 10 frtot kér. A képviselő testület ezen ajánlatot elfogadja, azonban napi díjul egy napra 15 frtot ajánl fel. Erről nevezett mérnök ur értesítendő.

12. A kézdívásárhelyi Rudolf kórháznak 6 öl tűzifa adományozásáért beadott kérését a képviselő nem teljesítheti, mivel a meglevő készlet az irodai és iskolai helyiségek által teljesen igénybe van véve.

13. Tárgyalatott az erdélyi r. kath. státus igazgatóságának átirata, melyben arra kéri a város közönséget, hogy a kézdívásárhelyi kantai r. kath. algymnasiumnak főgymnasiummá való kibővítése céljára korábban tett 10.000 frt alapítványának 4% kamatát 400 frtban mihamarább fizesse be.

A képviselő tekintettel azon körülményre, hogy az 5-ik osztály csak mult év szeptember havában állítottatott fel az 1900. évi költségvetésbe ezen összeg kamatait rövid uton ki nem fizetheti, hanem utasítja a városi tanácsot, hogy ezen 400 frtnyi évi segélyről készítsen pót költségvetést s azt f. év január 1-től kezdve évnegyedes részletekben fizesse ki a főgymnasium igazgatóságának.

14. Polgármester bejelenti, hogy a számvizsgáló bizottság egyik tagja Kovács István ev. ref. lelkész elhálván, helye betöltendő. A képviselő egyhangúlag Nagy Dénes képviselőt választja meg számvizsgálónak.

15. A tanács előterjesztésére a képviselő meghatározza, hogy a Katrosa erdőség azon részéről,

mely 8 év óta újolag van befásítva, az ott levő kinőtt bükk és cseréfkát kivágatja. A levágott faanyag a város céljaira felhasználandó s a felesleg közárverésen eladandó.

16. Hosszabb beható vitát idézett elő a Nagy József rendőrbiztos által Bócz József rendőrkapitány ellen emelt panasz s ennek alapján a tanács részéről megindított vizsgálat ügye. A rendőrbiztos által beadott írásbeli panasz folytán ugyanis a városi tanács a szervezési szab. rendelet 27. §-ban gyökerező felügyeleti jogánál fogva elrendelte a vizsgálatot s ennek eredménye a rendőrkapitány pénz- és ügykezelésében olyan szabálytalanságokat derített ki, melyek feletti intézkedés túlhaladta a tanács jogkörét, ennél fogva elhatározta, hogy az ügyet a képviselő testület elé terjeszti s erről egyszersmind jelentést tesz a főispán urnak is. Így került ezen ügy a képviselő elébe, mely hosszabb tanácskozás után következőleg határozott: „A képviselő testület a tanács által meg-ejtett vizsgálat adataiból meggyőződést szerzett, hogy a rendőrbiztos panasza jogos és alappal bír s meggyőződött arról is, hogy a vizsgálat adatai elég anyagot nyújtanak arra nézve, hogy Bócz József rendőrkapitány ellen a fegyelmi vizsgálat megindíttassék, azonban a képviselő ezen jogát ezuttal nem kívánja gyakorolni, hanem az ügyet illetékes elintézés végett, a megye főispánjához beterjeszti.

A gyűlés délután 1/21 órakor ért véget.

O.

A vöröskereszt-egylet

Kézd-Vásárhely vidéki választmányának és fiókjának közgyűlése.

Kézd-Vásárhely, 1900. jan. 28-án.

A magyar szent korona országai vöröskereszt-egyletének Kézd-Vásárhely vidéki választmánya és kézdívásárhelyi fiókja tegnap, e hó 28-án tartotta meg, az „Erzsébet” árvaleány-nevelő intézet tantermében, rendes évi közgyűlését, melyben a tagokon kívül szép számú érdeklődő közönség is részt vett.

A gyűléseket az egylet elnöke zágoni báró Szentkereszt Stephanie ő méltósága nyitotta meg, buzdítván, lelkesítvén a tagokat azon egylet pártolására, melynek a Kézd-Vásárhely városi és vidéki „Rudolf” kórház lételetét köszöni s mely egylet a kórházat még most is mindig évi segélyben részesíti.

Az elnöki megnyitó után mindkét ülésben a jegyzői jelentések olvastattak fel. A választmány jelentését Martzi Ferencz, a fiókegylet jelentését Dr. Balogh Vendel irta. Mindkét jelentésért köszönetet mondott a közgyűlés és azokat jegyzőkönyvbe irni határozta. A választmány jelentése nagy elismeréssel és hálával szól Kézd-Vásárhely város nemes szívű lakóiról, kiknek áldozatkészsége nemcsak a helybeli human intézetek, az árvaház, menedékház és kórház részéről, hanem több a városban lévő jótékony egyesület által is igénybe van véve s ezek mellett még a vöröskereszt egyletet is fentartják.

A pénztárnoki jelentések felolvasása, tudomásul vétele után köszönetet mondott a közgyűlés az egyletök buzgó, lelkiismeretes és pontos pénztárosainak, K. Csizsár József és Benkő Lajos uraknak, kik közül különösen Benkő Lajos ur fárad és dolgozik sokat, lévén a fiókegyletnek majdnem 200 tagja.

Az eltávozott Erdélyi Károly és meghalt Kovács István választmányi tagok helyébe egyhangúlag megválasztattak: Ifj. Tóth Istvánné és Baló Ödön.

A fiókegylet közgyűlése külön pontban foglalkozott Dr. Balog Vendel és Kiss Károly urak azon a soha meg nem hálálható jószágával és szíves fáradozásával, hogy az egylet részére az elmúlt évben is 47 új tagok gyűjtöttek. Ezért nekik átiratban is kifejezendő őszinte köszönetet mondott, kívánván, hogy az isteni gondviselés a human ügyek érdekében tett fáradozásait családjuk és gyermekeik boldoggá tételében fizesse vissza.

Néhány folyó ügy elintézése után, elnök bárónő köszönetet mondott a tagoknak szíves megjelenésükért, a közgyűlést bezárta.

CSARNOK.

Tekintetes Ujság küldő Ur!

Legyen hálá a szent Uristennek, az 1899-ik esztendő es sikerüle eltemetnünk. Mánno szótán nem es hiszem, hogy legyen senki fia, a ki az utánn a meghót esztendő utánn csak egygy jó szót es tudna mondani. Nem hejába, hogy a 19-ik századnak a legutóssó esztendeje vót a lellem, metabbizony jóll es bétanolta vót a hunczucseságot s a roszféleséget.

Különösönn nekünk, Ösvenyelő város béli gazdáknak bé dölgozott ez a ribancz esztendő ugy, hogy még a maradékaink es sokáig fognak vanyonyogni, nyavalyogni miatta minden pereputyostól egygyütt.

Hát elég az hezzája, hogy éppenn ebbenn a kutyának való esztendőben lett béfejelve a komistá-cziókn, vaj tagosittás, hanem hát a hogy ujj módi szerént mongyák, a „birtokrendelés dölga.”

Eliszeng roszsz órába kezdettünk vót neki annak a birtokrendelésnek, vaj mi az isten csudájának, met nem es leve szerencsénk hezza, még annyó sem, mind egy makula mákszem.

Még az indzsellérünknek es csudálatos neve vót. Ugy hitták, hogy: Vándli. Igaz, hogy vót még neki, vaj no, ökeminek ennél esufabb nevezotytye es, de mü még es csak a tisztességesebb nevinn szólítottuk, s ugy hittuk, hogy, Vándli ur.

Hát én hallottam az uraktól, hogy mikor kukliztak s valamejjik közüllik ojjan bolond hanyitást csinált, a mejjiknek a golyóbissát a deszka ódala mentette meg attóll, hogy valamejjik férre eső faluba hengeregygyék, az ojan gilinggalang bolond lódtításra aszt szokták mondani, hogy: „vándli.”

Bizonyosonn eszt a mü méregetőnköt es azért nevezték vót Vándli-nak, hogy a jó Isten ugy férre dobta a jó indzsellérek közüll, mind a rosz, kuklisták szokták férre hanyítani a kukli golyóbist. Csak az vót a nagy kár, hogy éppenn a mü varmegyénk vót az a bolond deszka, a mejjik megtartotta ökemit, hogy le ne hengeregygyék a föld golyóbissárról.

Hát ez az indzsellér ugy csinált nálunk, hogy, a mind beszélik, aszondotta azoknak, a kik hezzá sok jóval vótak, hogy vállozzszanak szüvik szerént való hejjet, hol a tagjaikat kíványnyák, met ő ugy akar, hogy nekik hezzavetőleg előre kiméri s a nappánn es kiezkalmazza a tagjaikat, azért, hogy osztánn a más gazdákto ll cseréjjenek-beréjjenek eszsze egy jó csomó földet s aszt osztán trágyázzák, müejjék, hogy legyen gabonájik s kóstyik, met neki sok vállokozása vagyion, s előbb ott végez, a hol a nép hunczutabb; tehát Ösvenyelőnn majt csak tiz esztendő mulva végezi el a dölgot, met itt a küssebb gazdák igen jámborok, ezekvel ugy bánik, a hogy neki tecezik.

Ugy es lett a dolog, hogy az urak a magik hasznikétt megfogatták az indzsellér szovát, s megmutogatták neki, hogy hol kíványnyák a tagjaikat, s kijelelték aszt es, hogy az utakat mijen formánn csinájja meg a tagjikhoz. Mikor osztánn ez meg vót, az indzsellér vette a kalajbáczkot s a ozirkalmat, s a nappára lepingálta az urak tagjait az utakval egygyütt, s — mind a tanyittó ur es mongya, — aszondotta a segéjgyinek, hogy csupán arra vigyázzon, hogy nehogy az ő pingálását elváltoztassa, a többi birtokosoknak a tagját ugy fundálhossa, a hogy éppenn neki tecezik.

No de az a segéjd osztánn meg es csinálta a palánumot fáinull. Csinált ojan ebüll formált tagokot, hogy aszongyák a vadászok, hogy a kopójik mind üdö előtt szaparitnak miatta.

A tag utakat pedig olyan keskenykére optálta ez a segéjd, hogy fogadni mernék, hogy ha a csiki atyafiak most es ojan góbék vónának, mind régenn vótak, hát a világ kéncsiétt sem mernének reja menni, met aszt gondolnák, hogy az ut lebillen, s ök bécsnek a föld alá.

De hát még mijen hórihorgas ezeknek az utaknak egy része. A horgas kovácsnak a láboi ezekhez képest ojan igyenessek, mind a puska eső. Ugy, hogy ha egygy idogeny ember elindul rajtik szekérvel, hát egygy darabig aszt hiszi, hogy menyen Hétfaluba, s ha tavább halad, mánn aszt gondolja, hogy a bizon Gyulafalvára viszi igyenlőgyenessen, s mikor így egy jó darab ideig kóliczált, hol csára, hol pedig hócsra matóllált, mind a kirekesztett lélek:

akkor veszi észre, hogy az az út a Sósmezőnek van irányozva; de ha vissza akar jutni az országutba, hogy becsületes uton jusson a Sósmezőre, mire vissza kénlddik oda, a honnét férre tért vót, hát a méreg majt megöli a miatt, hogy egő fél napig tekergett, mind a guzs, csak azért, hogy oda érjen, a hol reggel vót.

Igy megvert münköt a jó Isten rossz ember-vel édes Tekéntetes Ujság küdö ur...

Ha az a mókás öreg végrehajtó ur aszongya a Tekéntetes Ujság küdö Uréknak, hogy jó hozzánk licifálni, hát kérem szüvesenn, azonn ne csudálkozzanak, met a tiz esztendeig nyújtott komistáció alatt ugy elkészültek a főgygyeink, hogy mikor a mult esztendő véginn kiatták a tagunkat, hát ojan áldás vót rejtik, hogy favágó fészivel erdőltek le a termést, s osztánn esomóba raktuk s elégéttük, mind a fát.

Tessen elhinni, hogy még a vadászatval es szerencsétlenek vagyunk attóll fogvást, hogy az a jóforma indzsellér az erdönket es eszszejárta.

A minap egygy ribanez vaddisznót meglőtünk társaságos vadászatval, s egygyik idevaló vadász uraság a más hejjen lakó testvérivel szekérre tették a vadat, s ugy elvitték, hogy mü máig sem tuggyuk, hogy hova lett a disznó. E mánn osztánn elég disznóság ugy-e istálom?

Más alkalmatossággal pedig a forgató higygyánál megkaptuk egygy másik, nagy vaddisznónak a sok vérit — s a hült hejjit.

Aszongyák, hogy a „gombás“ falusi orvadászok mánn akkor jóll laktak vót a vaddisznóbóll, mikor a mü vadász uraink felköték, hogy vadászni elindujjanak. Hejába, alunni es, disznót es löni — nem lehet!

Egygyik nap pedig a nagy hóba megkaptuk egygy nagyállat nagy vadkannak a nyomát, s aszondottuk a naescsásos urfiéknak, hogy a forrásos gödrökön fejjel, hol a sürü erdő végződik, ájják el a hejjet, s mü oda hajesuk a disznót, de a naescsásos urfiék a forrásokon álló foglaltak állást, s a hátik megüll felszökött a vad, ugy elfutott, mind a nyul.

Bizonyosonn aszt gondolták a naescsásos urfiék, hogy a vadkam ugy csinál, hogy mikor meghajja a hajtók lármáját, hát kiáll a tisztásra, s ott csudálkozik egy darabig, s majt akkor osztánn nyugodalmason oda mennek, s meglövik. Vaj pedig aszt es gondolhatták, hogy az es ojan, mind a nyul, hogy csak az ojan embertől kel fel, a ki szembe menyen velle, a ki pedig hátval fordu' feléje, annak még meg sem görre ti magát.

Minekutánna a fársángi innapok es folynak, s mi pediglen minden nyomoruságaink mellett eczezmáczozor vigaceságokat es csinálunk, hát a jövőkor erröll es irintok egy parányit.

Boldog ujj esztendőt kívánok közönségesenn mindazoknak, kik az ujságot csináják.

Ösvénykelönn, 900. jan. 30.

Üdös Jakab.

Ujdonságok.

— **Kinevezés.** A marosvásárhelyi főügyész a kézdivásárhelyi kir. ügyészséghez hivatalszolgává Szász Mihály igazolvánnyal ellátott m. kir. esendört nevezte ki.

— **Időjárás.** Napok óta ugy mutatkozik az idő, mintha tavasz akarna lenni, melegen süt a februári napsugár s erősen olvasztja a még imitt-amott levő havat és jeget, de az éjjelek ezzel szemben rendkívül hidegek, ugy, hogy minden reggel elég vastag jégkéreg borítja a vizeket. Európa nyugoti felében nagy hóviharok voltak s lehet, hogy ennek szelét nem sokára mi is megérezzük s vége lesz a tavaszi reményeknek.

— **Gyertyaszentelő.** Mult pénteken volt ez a nevezetes nap, mely időjárásunkban olyan fontos szerepet játszik. A nép azt tartja, hogy ha ezen napon enyhe idő van, a gazda tegye félre a takarmányát, mert későre fog kitavaszkodni. Ezen napon szokott ama sokszor emlegetett medve is az időjárás folyásába beleszólani olyaténképen, hogy kijön barlangjából és széttekint s ha derült az ég s enyhe a lég, a helyett, hogy a tavaszi időben egy kis sőtát tenne, visszamászik odujába s tovább alussza a medvék álmát. A medve ezen pervers szokása természetesen bővön elegendő arra, hogy télapó még

egy néhányszor megrázza az ő havasszakalát s egy néhány heti zimankós időt bocsásson az emberiségre. Mi pedig higyjuk továbbra is, hogy a napsugaras gyertyaszentelő s a medve szeszélye hosszú telet igér.

— **Árvaház vigalmi estélye.** Több oldalról jött ama felhívásra, hogy az érdekes műsor az estély kezdetén tartassék meg, kész örömmel jelentjük ki, hogy az estély a műsorral 8 órakor kezdődik. Ha bárki, ki ez estélyen való részvételre jogos igényt tart és meghívót nem kapott, annak a rendező bizottság készséggel szolgál. Az estély sikere érdekében minden lehető meg van téve, hisszük és reméljük, hogy városunk és vidékünk polgársága a szokott áldozatkészséggel fogja ez estély erkölcsi és anyagi sikerét biztosítani.

— **Halálozás.** Kölönie Mózes a kézdivásárhelyi egyházmegye főgondnokát súlyos családi csapás érte. Neje született Tóth Sára, egy köztisztelőben álló derék urnő, mult hó 31-én, életének 62-ik évében hirtelen elhalt. Temetése f. hó 2-án ment végbe nagy részvét mellett. Béke poraira!

— **Udvarhelymegyei nemes családok.** Ilyen czimű munkát szándékszik márcziusban sajtó alá rendezni Pálmay József Székely Udvarhelyt. Egy felhívásban, melyet hozzánk beküldött, közli az udvarhelymegyei nemes családok névsorát azzal a kérelemmel, hogy az ország különböző vidékeire onnan elszármazott családok ivadéakai a kezeik között levő adatokat bocsássák rendelkezésére. A munkára való előfizetés határidejéül márczius 20-ikát tűzte ki a szerző. Egyuttal azokat, a kiknél gyűjtőivek vannak, arra kéri a szerző, hogy gyűjtőiveiket márczius 20-ig küldjék be a mű kiadójához Betogh Pál nyomdatulajdonoshoz, Székelyudvarhelyre.

— **Közlemény a magyar szent korona országai vöröskereszt egylete kézdivásárhelyi fiókjának azon új tagjairól,** a kiknek évi tagsági díjai $\frac{2}{3}$ részben a Kézdivásárhely városi és vidéki nyilvános jellegű Rudolf magán kórház javára adományoztattak. Rendos tagokul iratkoztak 6 évre 1—1 forint évi tagdíjjal: Zselinszky István, gelencei Kádár Ákos, Baló Ödön, Ungur Péter, Kovács Kálmán, Jancsó Géza irodatiszt, Dr. Gulya László, Wintersitz Ödön, Kiss Lajos, Gyöngyösy István, Wittich József, Bakk István, Szűcs Gyula, Csia József, Jancsó F. Lajos, Morvay Endre, Jancsó József, Kovács János, Rácz N. János, Tamás Imre, Tornyai Lipót, János Gyula, Zimányi Károly, Bálint Benedek tanár, Jancsó Sámuel, Berger Ignác, Benedek Károly minorita rendű tanár. Fogadják a buzgó gyűjtők: Dr. Balog Vendel és Kiss Károly urak, valamint a szíves aláíró új tagok hálás köszönetünket. A vöröskereszt egylet Kézdi-vásárhelyi vidéki választmánya nevében Kézdi-Vásárhely, 1900. jan. 30-án. Bárá Szentkeresztly Stephánie elnök, Martzi Ferencz jegyző.

— **Elite bál.** A helybeli kereskedő ifjak társulata a napokban tartott gyűlésükön elhatározta, hogy az idén is megfogja tartani a szokásos elite bált. Ugyan a fiatalság egy része azon volt, hogy elite bál helyett valami újjal lepje meg a nagyérdemű közönséget, miért is óhajtanónak tartotta volna egy zártkörű fényes jelmezes estély rendezését. Azonban hossza és beható tanácskozás után, az első mellett maradt, mely február hó 20-án fog megtartatni, a tanácsház disztermében. Ezen alkalomra, a tanácssterem díszítésére és a bálban résztvevő közönségnek emlék-tárgyval való meglepetésére, a gyűlés jelentékeny összeget szavazott meg. A rendezőség is megalakult, mely mindent elfog követni, hogy bálja a mult évekéhez hasonló legyen. Tehát ezen fényes és kedélyesnek ígérkező bál érdekében, jó előre felhívjuk a tisztelt közönség becses figyelmét.

— **EMKE-lobogók.** Az EMKE központi igazgatósága a következő átiratot küldte az Emke háromszéki választmányához: Igen tisztelt Fiókválasztmány! Egyesületünk a megrendelés olcsóbsága végett kénytelen lévén egyszerre 100 daloskőri lobogót megrendelni, ellenben a daloskőrköz intezett felhívásainkra még eddig csak 37-én válaszolván, tisztelettel felkérjük, szíveskedjék mintket mielőbb értesíteni, hogy működése területére hány Emke-daloskőri lobogóra volna szükség? A kérdés azért sürögös, mert a csinos faládákban összeraghatólág szállított lobogók együtt igen nagy helyet foglalnak el s irodánkban szétküldés nélkül

nagyobb készletet nem tudunk tartani. Tehát a megrendelésre nézve előre tisztába kell jönnünk. A mielőbbi szíves válasz kérésével, tisztelettel Kolozsvárt, 1900. évi január hó 26-án. Sándor József s. k., t. elnök-főtktár.

A választmány ezt az átiratot azzal a felhívással teszi közzé lapunk után, hogy azok az EMKE-daloskőrök, melyek a lobogókat be akarják szerezni, minél előbb jelenkezzenek vármegyénk nmélt. főispánjánál, mint az EMKE fiókválasztmány elnökénél.

Hirdetések.

A piac nyugati során fekvő, egy igen szép kilátással bíró

emeleti lakás

2 szobával, 1 konyhával, pinczével és fatartóval ellátva, több évre haszonbérbe kiadó. Tudakozódhatni a kiadóhivatalban.

(8.1—0.)

Mezőgazdaságot

rendezett állapotban körülbelül 100 holdnyi területtel és a szükséges gazdasági eszközökkel, esetleg leltárral 6 vagy 9 esztendőre bérbe veszek. — Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

(9.1—2.)

A legújabb divat kíváncsiak szerint mindennemű női-, férfi és gyermek fehérneműeket, menyasszonyi kelenyékhez szükséges fehérneműkellékek készítését, valamint keztyük kitakarítását a legszolidabb feltételek és pontos kiszolgálás kötelezettsége mellett elvállalja:

Pénzes Sándorné,

7. 2—3.

Kézdi-Vásárhelyt.

A piac nyugati során eddig Balázs Károly állatorvos ur által bérletben birt lakás a Bándi István ur kereskedése felett, Szent-György naptól kiadó.

Özv. Hankó Lászlóné.

(10.1—1.)

Tisztelettel hozom a n. é. közönség becses tudomására, hogy üzlethelyiségemet a **Takarékpénztár piaczori épületében az ev. ref. templommal átellenben** helyeztem át, ahol minden a nyomdai szakba vágó munkákat u. m.: körlevelek, falragaszok, báreza könyvek, számlák, üzleti- és névjegykártyák, levélfejek, gyászjelentések, eljegyzési, esküvői és alkalmi meghívók, levélborítékok ezégy nyomással, folyóiratok, könyvek és füzetek gyors és pontos elkészítését a legjutányosabb árak mellett vállalom el.

Nagy nyomtatvány raktárt tartok közgazgatási, körorvosi, egyházi stb. hivatalok részére. A közgazgatási nyomtatványokat készpénz fizetés mellett mélyen leszállított áron adok el.

Továbbá dusan felszerelt papír, írószer és könykereskedést rendeztem be, ahol elvállalom bármely műnek, folyóiratnak, lapnak megrendelését a legnagyobb százalék leengedéssel.

Mindenféle könyvek bekötése a legjutányosabb áron.

Eddigi pártfogását megköszönve, kérem azt részemre továbbra is fentartani.

Kiváló tisztelettel:

Ifj. Jancsó Mózes,
nyomdatulajdonos.

Honi ipar.

Gyári raktár.

A n. é. közönség becses tudomására kívánom hozni, hogy a **Takarékpénztár piaczori épületében, az ev. ref. templommal átellenben** a mai kornak megfelelő

BUTOR RAKTÁRT

rendeztem be, a hol raktáron tartok mindig:

Szalon-, ebédlő-, hálószoba berendezéseket, u. m.: ruha- és éjszekerényeket, szalon- és ebédlőasztalokat, ágyakat, mosdó- és éjjeli szekrényeket.

Továbbá magas, félmagas-hátú és heverő diványokat, garnitúrákat, lőszőr- és afrikai matrácokat, fali, álló- és toaletti tükröket, aranyramás képeket, gyermek kocsikat, nád- és préselt ületű hajlitott székeket, ablak carnisokat, stb. stb. Ellvállalom használt kárpitos butorok kijavítását és bármely kívánt színnel való újra huzását.

Összekötötéseimnél fogva butoraimat az első honi gyáraktól szereztem be és így azon kellemes helyzetben vagyok, hogy azokat a legszebb kivitelben nagyon olcsó árak mellett árusítom el.

Raktáram szíves megtekintését kérve, magam becses pártfogásába ajánlva

vagyok kiváló tisztelettel:

Ifj. Jancsó Mózes,
butorraktáros.

Az 1895. évi cairoi s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon díszoklevéllel s arany éremmel kitüntetve. Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kórodákban kitűnő sikerrel használt külszer.

REUMA-SZESZ

biztos és kiváló gyors hatása a test bármilyen csúszos bántalmait, u. m. köszvény csúsz, reuma, ischiás, asthma, stb. ellen.

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültébb eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszüntette.

 Fog- és tejfájást 5 perc alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással 1 korona, erősebb üveg 2 korona 40 fillér
Főraktár Budapesten: Török József ur gyógyszer-tárában, Király-utca 12. és
dr. Egger A. ur gyógyszer-tárában, Váci-körút 17. szám. — Ugyszintén a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszer-tárában, valamint a készítő

WIDDER GYULA gyógyszerésznél

S.-A.-Ujhely.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.

Ugyszintén: **TENKI ISTVÁN** zágoni gyógyszerésznél.
(146. 9—10.)

Budapesti fogspecziálista.

Tisztelettel tudatom n. é. közönséggel, hogy a mai napon **Budapestről Kézdi-Vásárhelyre** érkeztem és itt a Millennium szállodában (l. e. 2. ajtó fogászati gyakorlatomat megkezdttem.

Fogászati műtermemben

készülnek műfogak, fogsorok egyes és egészek, legújabb találmányu amerikai mód szerint, száypad nélkül, a rágásra igen alkalmas arany, kautschuk és cseluloid foglatban. **Uj! Uj!** találmányom. Mű száypad, torokcsövek, mű orcsövek, mű alkapcsok, obturátorok, ferdén nőtt fogak helyrehozatala. **Fogtömések** arany, ezüst opál, fonsor, csement, csont stb. teljesen fájdalom nélkül.

Fogsor tisztítás

Kívánatra a házhoz is megyek. Szakszerű tanács díjtalan. Igazolt szegénynek teljesen ingyen rendelek 1—2 d. u. Rendelés egész napon át.

Tisztelettel Dentist

(4. 4—4.)

BARNA J. fogspecziálista

Budapestről.

Műtermem Kis-diófa-utca 3.